MEFISTOFELE, reluare la Operă

(Costin Popa – 27 februarie 2012)

După opt ani de la reprezentarea bucureşteană, prima scenă lirică naţională s-a gândit să reia opusul lui Arrigo Boito în producţia originală ieşeană, adusă în Capitală pe vremea directoratului Ludovic Spiess. Un spectacol complicat, comentat pe larg la timpul potrivit, semnat de Anda Tăbăcaru Hogea (regie), Cătălin Ionescu Arbore (scenografie şi lighting design), Răzvan Mazilu (coregrafie).

L-am regăsit acum într-o „Neueinstudierung”, cum spun vienezii, cu abundenţa lui de decoruri migratoare prin scenă, cu simbolistica exacerbată, cu alb-negrul predominant străpuns câteodată de plastica de culoare a scenei pascale sau de focul perucii lui Mefistofele. Cu plusurile şi minusurile cunoscute, lucrat din nou cu seriozitate, spectacolul nu şi-a pierdut prospeţimea mişcărilor şi atitudinilor iar noii veniţi, pe scenă şi în fosă, au asigurat o tălmăcire veridică a unei partituri care nu excelează prin înlănţuiri muzicale şi dramaturgice deosebite, în pofida temei de referinţă.

Rolul major revine corului, în desfăşurări sonore masive, copleşitoare, care fixează caracterul cvasi-oratorial al operei. Maestrul Stelian Olariu, conducătorul din umbră al acestui minunat ansamblu, şi-a demonstrat o dată în plus măiestria. La pupitru, tânărul Tiberiu Soare s-a aflat la una dintre cele mai bune realizări ale sale, din multitudinea de titluri şi stiluri pe care le abordează. Îi plac marile efluvii dezvoltate cu tempi epici ce emană grandoare, îi plac dimensionările somptuoase susţinute de gesturi largi, cuprinzătoare, care însufleţesc orchestra.

Odată ce i s-au oferit pe tavă nuanţările coriştilor, dirijorul s-a putut preocupa cu precădere de culorile instrumentale, de urmărirea soliştilor. Cu bune rezultate. Totuşi, poate că Tiberiu Soare ar trebui să-şi tempereze pe alocuri forţele, în aşa fel încât unii cântăreţi să nu fie dominaţi de fosă. Au fost câteva pasaje în care tenorul José Manuel Chu (Faust), tenorul Liviu Indricău (glasul limpede şi sonor care a interpretat rolurile Wagner şi Nereo), basul Mihnea Lamatic (Mefistofele) s-au văzut abandonaţi în umbra orchestrei.

Reamintindu-şi de o veche practică, managementul teatrului le-a oferit debutanţilor de la premieră şi spectacolul succesiv, îndeosebi pentru rodajul noilor roluri. Mexicanul José Manuel Chu a etalat un glas liric înclinat spre abordări spinte, cu timbralitate rotundă şi plăcută. Artistul are patină italiană în marcarea accentelor şi în construcţia frazelor, pe care le redă prelung, cu o excelentă tehnică a respiraţiei, chiar pe ţesături vocale înalte. Prea puţin evocator în aria „Dai campi, dai prati...”, tenorul şi-a găsit un moment optim în expresivitatea din „Giunto sul passo estremo”. În cântul lui se mai strecoară mici inegalităţi îndeosebi din unghiul omogenităţii sunetului, ce trebuie să-l îndepărteze de zone opace. Cum notam cu alt prilej, prezenţa constantă a lui José Manuel Chu

pe afişul Operei Naționale Bucureşti este un punct pozitiv, stimulator și concurențial, ținând cont de penuria de voci tenorale pentru rolurile repertoriului de bază liric-spint. Îl așteptăm în continuare.

Tânăra soprană Edith Borsos a demonstrat încăodată, după rolul Tatiana din „Evgheni Oneghin”, că parcurge un drum ascendent în carieră. Portativele celor două personaje, Margherita și Elena, au fost studiate cu temeinicie, minuțiozitate, în deplină înțelegere stilistică. Trăirea, simțirea binecunoscutei arii a Margheritei, „L’altra notte in fondo al mare”, au fost intense, alăturate expunerii unei voci consistente în registrele central-acut, completată cu sonorități grave „de piept”, domol articulate și cu pianissime frumoase. Rătăcirile Margheritei muribunde, sfârșitul eroinei au impresionat. La fel ca și dezvoltările pasionale din duetul Elena-Faust. Și pe Edith Borsos dorim s-o revedem, la fel de sigură ca acum, întruchipând noi eroine, potrivite actualului ei stadiu de dezvoltare a glasului și talentului său actoricesc.

Firul roșu – și la propriu, și la figurat – al tramei, Mefistofele, a găsit în Mihnea Lamatic un interpret experimentat care a cântat cu autoritate prologul „Ave Signor!”, înfricoșător aria „Son lo spirito che nega” dar mult prea „soft” aria „Ecco il mondo, vuoto e tondo”. În fine, nu uit să remarc timbrul plăcut rezonant al mezzosopranei Sidonia Nica, în dublu rol, Marta și Pantalis.